

Selekcijski lutkovni prireditvi za republiško srečanje lutkovnih skupin ob rob

KRAJ: COŠ DOBROVA

NASTOJAJOČI: A. Goljevškove »Hiša« iz Horjula, »Moj prijatelj Piki Jakob« Kajetana Koviča iz Škofljice, »Radovedni sloneček« iz Oskarja Kovačiča in »Čudežni ključek« Milana Šege iz Velikih Lašč

V večnamenskem prostoru je vladala pritajena nestrpnost pričakovanja gledališkega dogodka. Potem so ugasnile luči, zavesa se je dvignila in na mali oder, katerega zaslon je bil porisan s čudnimi znaki, so se usmerili žarometi. In takrat... takrat je nekaj priskakljalo, nekaj se je zavrtelo in nekaj je zaplahutalo... izginilo in se spet prikazalo, potem pa se je spet skrilo. Tam z druge strani je nekaj zarobantilo, zaslišala se je glasba. Z vseh strani, v različnih ritmih so se oglašali glasovi, dokler se niso združili v pesem, blagoljubno in veselo. Marjetki v drugi vrsti so se srečno zasvetile oči. Vse, kar je bilo skrito, je postalo očito, hudobni maščni črvi, ki so se zalezali v hišo in jo hoteli spodkopati, so bili premagani, sloneček, ki so ga vlekli in vlekli in vlekli za nasek, da ga je, reveža bolelo, je dobil prekrasen dolg rilec, ki ga ima še danes in mu je v veliko pomoč; čudežni ključek so našli in z njim odklenili skrinjo, v kateri je bila spravljen Resnica in Moj prijatelj Piki Jakob je poskrbel, da so v šolo otroci hodili kar najbolj radi. V pravljicah se vendar vse srečno konča, čeprav ostaja shrbljivo vprašanje »Kaj pa če... jo«, ves čas v zraku in iz tega vprašanja napečnost gledališkega dogodka, ki se iztoči v veselo olajšanje, da je na tem svetu vendar vse v redu.

Skoraj takole je bilo na selekcijski prireditvi za republiško srečanje, naj so dragi tovariši selektorji Sitarjeva, Roos in Zajec še tako vneto zatrpjivali, da nič ne izbirajo, ampak se veselijo dosežkov šolskih kulturnih društev iz

Viča in da je prireditelj že sama po sebi kulturni dogodek. Pravim skoraj tako, ker sem si nekaj vendarle izmislila. Tiste reflektorje, na primer, pa zaveso, pa oder – zato, ker je pri kulturnem delu domišljija neobhodno potrebna. Dodala sem tudi tisto blagoljubno petje, pa glasbo, pa dramaturško napetost – te elemente skupinskih vzgojnih dosežkov učiteljev slavista in likovnika in glasbenika in seveda neskončne možnosti za živo in odzivno domišljijo, ki jo imajo mali in mladi ljudje in ji je treba samo znati prisluhniti. Kakor ji znajo prisluhniti tisti vzgojitelji otrok, ki so posebej posebni, saj vedo, namreč vzgojitelji, da imajo v lutki nepogrešljivega pomočnika pri vzgoji. Kajti, ko je otrok prvič sam za paravanom z lutko, otrok jeclja in se lutka maje; potem pa sčasoma otrok ugotovi, da zmora lutka vse tisto, kar zmora njegova domišljija, samo umreti sploh ne more. Lahko šepeta, lahko kriči in sme biti tudi nevzgojena in neverjetno lahko lepo poje, čeprav otrok sploh nima poslušala. Ampak, žal, se »navadni« otroci v glavnem ne vzgajajo, ampak izobražujejo. In zato je vse, tudi prostostno delo, usmerjeno v dosežke, s katerimi bodo vzgojitelji in otroci naredili VTIS. Zato je vse tako nevzgojeno in enakovredno in ima zgodba zašite vse šive, ki nikjer ne pokajo, da bi se izza njih zasvetila čarovnijska duha, duha zgodbe in domišljije. Vendarle je storjenega veliko. Doslej Zveza kulturnih organizacij pri vodstvih šol ni naletela nikoli na neodzivnost. **Devetnajst lutkovnih iger na VIII. srečanju je porok**, da je bilo vloženega v lutkovno dejavnost veliko prizadevanja in naporov, ki jih poznajo tudi že po svetu, sicer se ne bi zdela republiškim selektorjem svojega fička, ki je v snegu odpoval, porivati v strmi breg.

Jasna Škrinjar

OB DNEVU KNJIŽNICAJEV

Lani izposojenih 231.189 knjig!

V počastitev slovenskega kulturnega praznika pravi vsako leto občinska ZTKO proslavo. Ker je to hkrati tudi dan knjižničarjev občine Ljubljana Vič-Rudnik, nekaj besed prav o knjižnicah in delu knjižničarjev!

Naša občinska matična knjižnica »Prežihov Voranc« ima svoječasno domovanje v Krajevni skupnosti Malči Belič, Vrhovnikova 2, kjer imamo 130 kvadratnih metrov delovnega in izposojevalnega prostora. Ustanovljena je bila leta 1956, z delom pa je pričela v

Te knjižnice imajo skupaj 28.180 knjižnih enot. Strokovno delo vodi občinska matična knjižnica, izposoje in delo z bralci pa z velikim elanom, ljubitelstvom in dobro voljo v svojem prostem času knjižničarji-amaterji.

Pred leti sta Trubarjevo odličje za uspešno delo, prizadevnost in svetovanje pri širjenju dobre knjige prejeli tovarišica Tončka Grat (knjižnica Škofljica) in Angelca Puh (knjižnica Rob na Dolenjskem).

Če predstavimo celotno delo vseh naših knjižnic v preteklem letu, so podatki razveseljevi. Na območju naše občine smo izposodili 231.189 knjig, od tega amaterske knjižnice 29.983 knjižnih enot. Knjižnice je obiskalo 78.519 občanov (10.076 bralcev amaterskih knjižnic). Knjižno zalogo smo povečali za 6295 zvezkov, 2187 novitet je bilo namenjenih ljubiteljskim knjižnicam. Podpirali smo nakup knjig amaterskim knjižnicam, ki so po načrtovanem razvoju občinskega splošnega izobraževalnega knjižničarstva tudi naše knjižnice in smo po svoji dejavnosti in namembnosti dolžni poskrbeti za razvoj le-teh. Že podatek, da naše amaterske knjižnice izposodijo skoraj še enkrat več kot bibliobusni oddelek pri KOŽ, nas potrjuje v tem, da imamo pravilna izhodišča.

Kdaj so naše knjižnice dostopne bralcem in kdo jih vodi:

BREZOVICA – Nevenka Žitko – četrtek od 17. do 19. ure
HORJUL – Marinka Grdadolnik – ponedeljek in sredo od 19.30 do 20. ure
KOZARJE – Mojca Dobnikar – petek od 17. do 19. ure
NOTRANJE GORICE – Mileta Petrič – nedelja od 10. do 11. ure in sredo od 19. do 20. ure
PODPEČ – Veronika Susman – petek od 18. do 19. ure
ROB – Angelca Puh – petek od 10. 11. ure in nedelja od 8. do 10. ure
ŠKOFIJA – Tončka Grat in Joža Habyan – ponedeljek od 15. do 17. ure in četrtek od 16. do 18. ure
VELIKE LAŠČE – Marija Purkart – ponedeljek od 18. do 20. ure in sobota od 18. do 20. ure
RAKITNA – Peter BEZEK – sobota od 16. do 18. ure
ŠENTJOŠT – Ivanka Kavčič – petek od 19. do 20. ure.

Kaj pa hočeš, ko pa je vse tako drago!

Domu Svobode v Zavetiški 3 v letu 1958 z začetno knjižno zalogo 1500 knjižnih enot.

Razvoj matične knjižnice in njene dejavnosti je obširen, saj ima sedaj svoja izposojevališča tudi v KS Krim na Dolenjski cesti 19, KS Dobrova, KS Ig, KS Brdo, načrtujemo pa, v kolikor bodo prebivalci posameznih krajevni skupnosti želeli, tudi izposojevališča v Rožni dolini, Trnovem ali Kolesiji in še kje. V krajih Brezovica, Horjul, Kozarje, Notranje Gorice, Polhov Gradec, Podpeč, Rob na Dolenjskem, Škofljica, Šentjošt in Rakitna delujejo amaterske knjižnice, ki izposojajo v prostorih pri posameznih društvih ali celo v avli šole, če ni druge možnosti. Tako so rešili problem na Rakitni.

Pariz je pač Pariz, tokrat v Šentjoštu

Ni dolgo tega, ko so polhograjski mladinci pripravili in to zelo uspešno komedijo »Sosedje«, že so Šentjoški mladinci uprizorili komedijo Josipa Tavčarja: »Pariz je pač Pariz«.

Če ne bi bilo pred naslovom komedije ime slovenskega avtorja, bi človek v trenutku presenečeno pomislil, da gre za kakšno hudomušno veselo igrano francoskega komedijanta Molliera. A že začetne besede nam dajo vedeti, da to ni francoski način zabave, ampak so pristno vzdušje v dvorani ustvarjale besede slovenskega dramatika, izgovorjene iz ust šentjoških igralcev.

Drama, ki je doživela lastno uprizoritev pred našimi očmi 15. 2. 86 v Šentjoštu, se je spopadla s starimi vprašanji človeštva. Govori o smislu našega življenja, o času, ki se ga ne da pozabiti in času, ki polzi skozi roke in se ne da ujeti, ne občutiti takega kot je o človeški samoti

navkljub temu, da ima okoli sebe same dobre, stare »prijatelje«. Ta snov je bila podana na zelo zanimiv in aktualen način, za kar gre zasluga predvsem dobremu režiserju (žal ga nisem imel priložnosti spoznati) in domiselnim iznajdljivim amaterskim igralcem. Vsi junaki so osamljeni in odtušeni drug od drugega. Vsi živijo navidezno urejeno in po splošno veljavnih normah družbi potrebno življenje. Vsi pa se v svojem brezdelju, koliko ur ima dan, koliko dni ima teden, mesec, leto, življenje. Humoreska, komedija ali karkoli že je, nam na dovolj nazoren način pokaže pravo lice razreda, ki ima materialno gledano vse, nima pa ljubezni. To si skušajo nadoknaditi z občasnim ljubimkanjem, ki pa se ob času naveličanja spreverje v hud beseden boj. Ta je na trenutke vulgaren in neokusen, vendar primeren izobrazbeni stopnji ljudi takšne družbe.

Najbolj žalostno pa je to, da so ljudje naveličani drug drugega in da se sovražijo iz dna duše, ki je na trenutke brez dna. Svet, v katerem živijo junaki te Tavčarjeve igrice, je svet sleparij, goljufij in prevzetnosti.

Edina svetla točka je pravi nečak, ki res riše z vsem

srcem in ni dovzeten za probleme njihovih najbližjih. Iz ust malomeščan lahko slišimo, kaj si malomeščani pravzaprav mislijo o kmethi. Kar naprej se pripravijo o sorodnikih, ki so z močevje strani kmethje, z žene in imenitni podjetni ljudje.

Če bi hoteli kritično oceniti samo igrano mladih nadebnih igralcev, ne bi ravnali pošteno. Res so bile napake, a ne tako hude, da bi dajale slabo luč na celotno sobotno predstavo. Saj delajo napake tudi veliki igralci. To vemo vsi.

Če gledamo igrano v celoti, lahko rečemo, da je dobro izpadla in da si takšnih iger na slovenskih odrih še želimo, kar bo verjetno prispevalo svoj delež pri ponovni popularizaciji gledaliških del na amaterskih odrih slovenskih vasi. Če pa že tega ne, pa si želimo še več kulturnih prireditev, ki bi popestrile življenje naša slovenskem podeželju.

Ostane mi le še to, da zaželim skupini šentjoških mladincev, ki so del svojega prostega časa vložili v gledališče v nadaljnjem delu še veliko idej in volje pri svojem poslanstvu.

Slavko PEKLAJ

Iz velikih dni boja za naše življenje

Mlada žrtev Črne roke

Znano nam je, da bomo letošnji občinski praznik praznovali na Brezovici. Tu pa imamo tudi mi svoje velike želje. Gradivo za krajevno kroniko Brezovica je že kar nekaj časa pripravljeno, prav te dni pa je dobilo dokončno obliko. Upamo, da nam bo uspelo ob tej priliki pripraviti za ciklostilno izdajo te dragocene dokumente, katere odlomek vam danes predstavljamo.

Dragica Stele se je rodila 8. 11. 1930, kot peti otrok revne proletarske družine na Brezovici pri Ljubljani. Vsa družina je bila napredno usmerjena in je že od začetka delovala za OF.

Dragica je leta 1944 končala osnovno šolo, delu OF se je tako še bolj posvetila. Ves čas je bila kurirka sekretarja rajonskega komiteja KPS in odbora OF Dobrova.

Po zaslugi domačih izdajalcev, privrženecv bele garde so jo 4. 2. 1945 belogardisti aretirali na območju Kozarij, kamor je odnesla pošto. Odpeljali so jo v šolo Notranje Gorice, kjer so imeli belogardistični zapor. Komandanta tamkajšnjih belogardistov sta bila Orehek in Bajec, ki sta ukazala naj jo s tepečem in mučnjem prisilijo, da bo izdala še ostale aktiviste, toda ostala je trdna, saj niso izvedeli ničesar.

Po tednu dni brezuspešnega zasliševanja in pretepanja, so jo izpustili domov 17. 2. 1945, vso pretepeno in izmučeno.

Svoji sestri Zofi je izjavila, da ne želi več živeti po ysem tem, kar je prestala v zaporu.

Natanko po enem tednu, 24. 2. 1945 so ob 9.00 uri prišli štirje neznanji domobranci k njej na dom in razbijali po oknu, naj odprejo. Ker

je Dragica že bila v postelji, je mama odgovorila, da ne bo odprla nikomur. Tedaj so odšli k vhodnim vratom, jih razbili ter vdrli v sobo, kjer je ležala Dragica. Prišla sta dva neznanca v vojaški uniformi in vprašala: »Si ti Dragica?« Ponudila sta ji pismo in v trenutku, ko se je malo dvignila, da bi ga vzela, je drugi ustrelil z brzostrelko, tako da ji je s 15 strelci dobesedno prestrlel prsi. Nato je skočil k njej in ji dal z revolverjem še dva strela v tilnik. Bila je takoj mrtva.

Vse to se je zgodilo v navzočnosti njene mame in mlajšega brata, ki sta od žalosti in obupa skoraj ponorela. Brat je nekaj zavpil na njiju, nato sta še njemu namerila pištolo na glavo, nato pa sta odšla. Zunaj sta ju čakala še dva domobranci v uniformi.

Vsi štirje so odšli proti gozdu, ki drži na Dobrovo, kar je videla sestra Zofi, ki je bila tedaj v sosednji sobi, kjer je vse slišala nato pa zbežala ven. Skrila se je v grmovje in v mesečni noči videla vse štiri, ni pa jih prepoznala, ker so bili iz postojanke Dobrova.

Kasneje so zvedeli za njihova prava imena.

V pismu, ki ga je »črnoroček« izročil Dragici je bilo na listku napisano: »Radi sodelovanja s komunisti, naj se prekine nit tvojega življenja.« Smrt komunizmu – Svoboda narodu, na položaju 24. 2. 1945. Podpisi nečitljivi. To pismo je bilo po osvoboditvi izročeno tog. Selan Ivanu, sedaj pa se nahaja kopija le tega v arhivu muzeja ljudske revolucije Slovenije.

Tako je dala Dragica svoje mlado življenje prav na pragu svobode. (Odlomek iz krajevne kronike Brezovica)

Pridobitev muzeja revolucije v naši občini in njegova neprecenljiva vrednost

Predhodni skupni razgovor o morebitnih priporočilih na lokaciji in izgradnjo Muzeja ljudske revolucije Slovenije je bil s predstavniki družbenopolitičnih organizacij krajevnih skupnosti Milan Česnik, Trnovo in Kolesija ter predstavniki Izvršnega sveta občine, v ponedeljek, 3. marca

Veliko je bilo razprav in dilem o novi Kardeljevi cesti in lokaciji Muzeja ljudske revolucije (MLRS) Slovenije ter o potrebi postavitve nove stavbe, saj bi lahko, – tako so predlagali nekateri sodelujoči na predlog krajanov – smotno uporabili Cekinov grad, v katerem trenutno biva muzej ali pa združili sredstva s tistimi, ki so namenjena adaptaciji Ljubljanskega gradu ter tako hkrati rešili dva problema.

Odgovori na vse pomisleke so bili jasni. Cekinov grad ima na skrbi Zavod za spomeniško varstvo, kar pomeni, da ne dovolj nikakršnih dozdav in sprememb, trenutni prostori pa že zdavnaj ne zadoščajo in odgovarjajo za hrambo preko 300000 muzealij. Prostori Ljubljanskega gradu pa so že namenjeni Mestnemu muzeju Ljubljane, ki prav

tako nima razstavnih prostorov, kjer bodo postavili stalno razstavo Ljubljane od njenega nastanka pa vse do danes. Ljubljanski grad mora ostati simbol Ljubljane.

Torej je jasno, da je pridobitev MLRS v meje naše občine za nas izrednega pomena. Z novo pridobitvijo prostorov bo postavljena stalna razstava, ki bo v svojem konceptu zajemala tri obdobja: čas med obema vojnama, NOB in povojna graditev domovine.

S tako dobro tematsko zastavljeno stalno razstavo bomo pripomogli k nadaljnjemu prenašanju in ohranjanju revolucionarnih tradicij in njenih vrednot, kakor tudi k izrednemu pomenu s pedagoškega stališča.

Zavedati se moramo dejstva, da prav v času, ko se pojavljajo največja blatenja naše slavne preteklosti moramo še toliko bolj vztrajati pri postavitvi muzeja in s tem zavarovati tako pomembne dokumente, po katerih kvaliteti in predvsem kvantiteti smo daleč prvi v Evropi.

MOJCA ČERNE

Koncert z razstavo

V počastitev slovenskega kulturnega praznika so si prebivalci Horjula lahko ponovno ogledali razstavo slikarskih del Franca Zupeta Kristofa, ki se je tokrat poleg ustaljenih portretov predstavil domačinom še s sliko stare Ljubljane in monumentalnim Adamom.

Med številnimi domačini, ki so z največjim navdušenjem sprejeli pesmi, ki jih je zapel na otvoritvi Ljubljanski oktet, sta bila na otvoritvi tudi akademik Josip Vidmar in dramatik Ivan Mrak.

Razstavo je odprla ravnateljica osnovne šole Jožica Mlakar.

FRANC BRUS